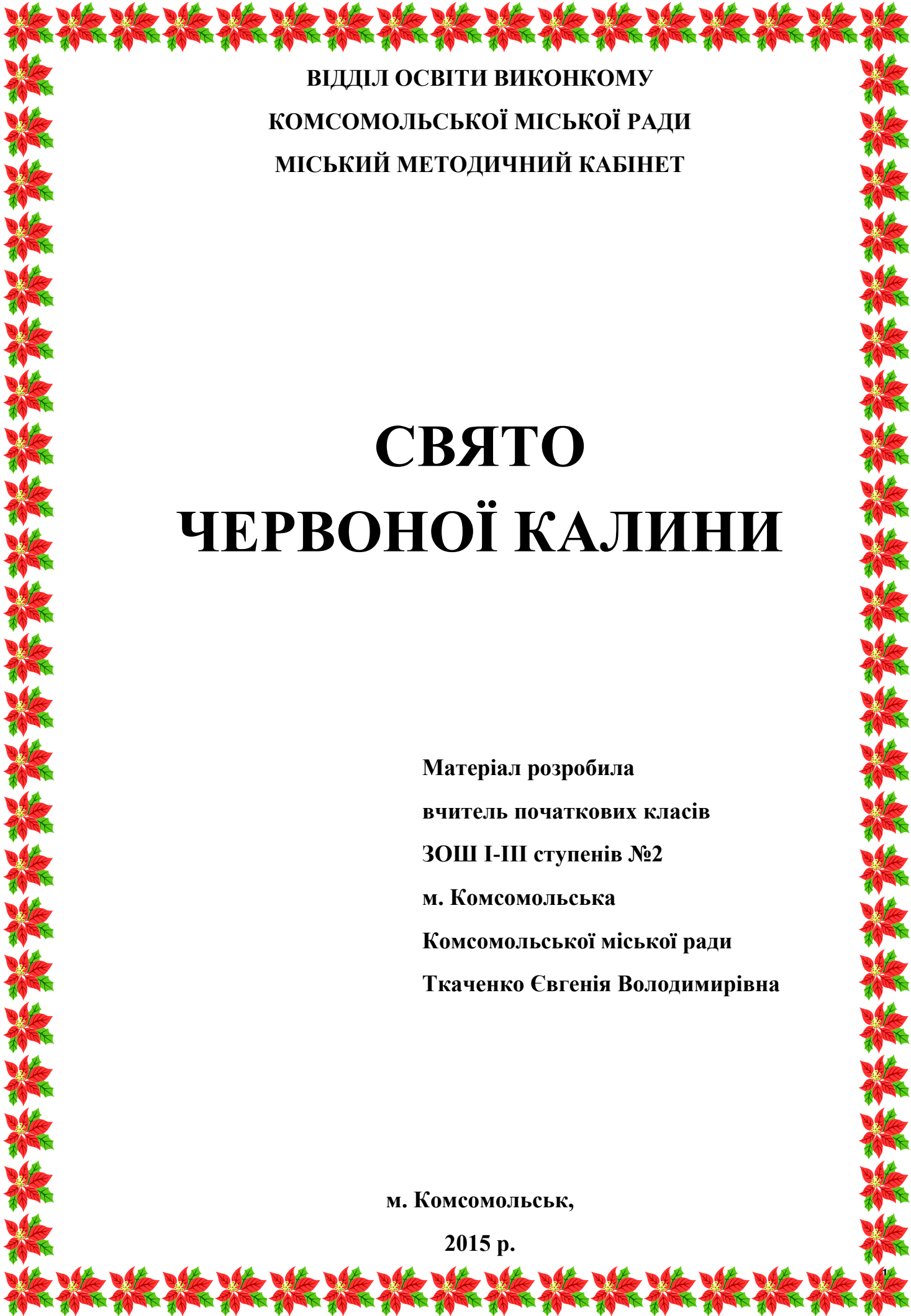

**ВІДДІЛ ОСВІТИ ВИКОНКОМУ
КОМСОМОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ**

СВЯТО ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

**Матеріал розробила
вчитель початкових класів
ЗОШ І-ІІІ ступенів №2
м. Комсомольська
Комсомольської міської ради
Ткаченко Євгенія Володимирівна**

м. Комсомольськ,

2015 р.

Тема. Свято червоної калини.

Мета. Ознайомити дітей з одним із символів України – калиною; поглибити знання про цілющі властивості рослини; розвивати мовлення учнів через вміння декламувати вірші; збагачувати словниковий запас; виховувати любов до рідного краю, повагу до його звичаїв та традицій.

Обладнання. Презентація свята, плакати, вишиті рушники, музичне оформлення, напис на сцені «СВЯТО КАЛИНИ», портрет Т. Г. Шевченка, кетяги калини, коровай.

Форма проведення. Виховний захід.

Хід свята

Ведуча: Погляньте навколо:

Як друзів багато
Зібрало до школи
Калинове свято!

Дівчинка-Калинка: Я – Калина,

Я – Краплина
Твого серця, Україно!
Я – тонесенька стеблинка,
Я – дівчинка-українка.
Всіх запрошую до зали –
Гості, друзі, тата й мами,
Всіх запрошую, сідайте,
Разом з нами заспівайте!

(хор дівчаток виконує пісню “Ой є в лісі калина”)

Ведуча: Калина – найулюбленіша в Україні рослина.

Кущ калини біля материнської хати – це не тільки окраса,
Ай наш духовний символ, наш оберіг, наша спадщина.

Учень: Говорила мати: “Не забудься сину,

Як будуєш хату – посади калину.
Білий цвіт калини – радість України.
А вогняні грона – наша кров червона.

Учениця: Зоряна калина і краса, і врода

Нашої країни, нашого народу”.
-Пам'ятай же сину, що казала мати:
“Посади калину в себе біля хати”.

Учень: Калинова гілочка під віконечком
Манить мене білим цвітом,

Ніби сонечком.
Я до сонечка долоні простягаю,
До грудей духмяні квіти пригортаю.

Учениця: Розсіваю понад ставом синім вечором,
Щоб румянились зорею понад берегом,
Щоби кетяги червоні наливалися,
Щоб калиною всі люди милувалися.

Учениця: А скажіть, чому калину
Так шанують в Україні?
Приказки, вірші складають,
Та ще й пісні співають?

Ведуча: Калина – один із символів України. Саме тому про неї складено так багато віршів, пісень, приказок, легенд. Калинові грона лікували людей, прикрашали рушники та скатертини, хліб нового урожаю, дівочі віночки. З червоною калиною порівнювали красу української дівчини.

Учениця: Я- маленька українка,
В мене коси по коліна,
І сорочка – вишиванка,
І спідничка – готуванка,
Ще й червоні чобітки,
Щоб любили парубки!

Учениця: На сорочках, скатертинах
Сяють ягоди калини,
Грона до землі схиляють,
Від біди оберігають.

Учень: Рушничок на руки ліг –
Це від мами оберіг.
Мати сина проводжала –
Хліб з калиною давала.

Учениця: А коли хворіли люди,
Потерпали від застуди,
Їх калина лікувала –
Чаєм з медом напувала.

Ведуча: Споконвіку в Україні калина вважалася символом жіночої долі. Пишна, квітуча, рясна калина – немов щаслива господиня. А зажурена, похилена до землі – нещасна, знедолена в коханні. Про це співають у народних піснях.

(хор учнів виконує пісню «При долині кущ калини»)

Ведуча: Калина, як і жінка, прекрасна в будь-яку пору: навесні і влітку, восени та взимку.

Учениця: Білим цвітом квітне калина,
Мов наречена вийшла в долину.
Ягідки влітку хова під листочки,
Наче вдягнула зелену сорочку.
Ще й начепила зелене намисто
І заховала в смарагдовім листі.

Учень: А восени через листя багряне
Сяють, як вогники, грона рум'яні.
Ягідки взимку, морозом прибиті
Стали солодкі, соком налиті.
Люблять калину дорослі та діти –
Символ вона України у світі!

Учениця: Тече вода з-під явора
Яром на долину,
Пишається над водою
Червона калина.
Пишається калинонька,
Явір молодіє,
А кругом них верболози
Й лози зеленіють.

Ведуча: Діти, хто назве автора цього вірша? А хто такий Тарас Григорович Шевченко? Погляньте на портрет великого українського поета. Ці портрети з давніх часів прикрашають кожную українську хату. Їх малювали та вишивали, прикрашали рушниками та гронами калини. Вірші Т. Г. Шевченка знають і люблять у всьому світі. Багато віршів геніального поета присвячені калині. Ось один із них.

Учениця: Зацвіла в долині червона калина,
Ніби засміялася дівчина-дитина.
Любо, любо стало! Пташечка зраділа,
Пташечка зраділа і защебетала.

Ведуча: Калина – не лише прекрасна та корисна, але й дуже музикальна рослина. З калинових гілок робили чудові співучі інструменти – сопілки, які співали чарівним голосом.

(звучить грамзапис сопілки, діти імітують гру на сопілці)

Учень: Мій дідусь зробив сопілку
Із калинової гілки.
Як заграє, як заграє!
Скільки він мелодій знає!
Я насмілюся спитати:
Де він так навчився грати?
Посміхнувся дідусь лукаво:
- У калини біля ставу.

Учень: Із калинової гілки
Гарну я зробив сопілку,
А як правду вам сказати,
Вирівав сопілку тато.
Я гіллячку вибирав,
Він її ножом стругав,
Дірочки робив свердельцем
Лаштував сопілці денце.
І мене навчив він грати.
Я сказав: - Спасибі, тату!

Я тобі тепер заграю,
Мама пісню заспіває,
Як з калинової гілки
Ти мені зробив сопілку.

(хор учнів виконує «Калинову пісню» муз. Верменича, сл. Сингаївського)

Учениця: Біжить стежина рушнікова
У світ від рідного порога,
Біжить до чистої криниці,
У ній купаються зірничі,
І загляда на пишну вроду
Калина у прозору воду.

Учень: Стара прадідівська хатина,
Поросла споришем стежина,
Червоні мальви край віконця
Мов діти горнуться до сонця.
Це ж тут обсіли – люлі-люлі –
Мою колиску сірі гулі.

Учениця: Тут починався рід наш красний,
Над ганком сходив місяць ясний,
Калина в лузі квітувала,
Мене бабуся колихала.

(хор матерів та бабусь виконує пісню «На калині мене мати колихала»)

Ведуча: Красуня-калина є не лише героїнею пісень, віршів та казок. Її краса приваблювала також і художників. Червоні кетяги калини можна зустріти на багатьох картинах українських митців (*демонструємо твори*). Пригадайте, діти, нашою першою роботою на уроці художньої праці була саме калина. Погляньте на ці чудові аплікації і послухайте загадки.

Учениця: Що за кущ біля хатини
Розростається щоднини,
І на ньому ягідки
Не солодкі, не гіркі.
Мов намистечко, червоні
І цілющим соком повні,
І від кашлю добрі ліки,
Як же звуться ягідки?
Певно знають малюки?

Учениця: У вінку зеленолистім,
У червоному намисті
Задивляється у воду
На свою хорошу вроду.
Навесні біленьким цвітом зацвітає,
Восени червоним гроном пригощає.

Ведуча: На Україні існує багато легенд про походження калини. Рубінові плоди калини здавна символізують мужність людей, які проливали кров за Батьківщину в боротьбі з ворогами. Насіння ягід калини схоже на серце. У народі живуть легенди про сміливих дівчат, які заходили в непрохані хащі загони татаро-

монгольських ординців, прирікаючи їх на загибель. Саме з крові цих патріоток нібито і зросли калинові кущі.

Про походження калини існує і така легенда. Колись на Україну напали турки і татари. Все нищили вони на своєму шляху: старих і малих убивали, а молодих дівчат і хлопців забирали у полон. Якось турки захотіли забрати в полон найкращу в селі дівчинку Марійку. Але вона втекла, та, на лихо, зачепилася за дерево своїм червоним намистом. Воно розірвалося, посипалось на землю червоні намистини. Забрали вороги красуню і на чужій землі вона загинула. А із загублених намистинок вирости кущі з червоними ягодами. Назвали їх люди калиною.

Та існує ще одна легенда, послухайте її:

Учениця: Я калину малювала,
Та історію згадала,
Малювала залюбки,
Запорізьких козаків.
Це вони понад Дніпром
(За переказом) гуртом
Посадили зелен-гай.
Гай – калиновий розмай
(*учні виконують хоровод*)
Посадили ми калину
Біля двору
Рости, наша калинонько,
Вгору, вгору.
Міцній наша калинонько,
Розростайся.
Навесні біленьким цвітом
Заквітчайся.
Влітку будемо калину
Поливати.
Будемо разом із нею
Ми зростати.
Восени ми всі одягнем урочисто
Із достиглих ягідок намисто.

Ведуча: Калина – один зі споконвічних символів України, її оберегів. Як бачите, легенди про калину такі ж прекрасні і трагічні, як доля нашої багатостраждальної землі. До речі, грецькою мовою слово «калина» можна перевести як «прекрасна». І вона дійсно є окрасою кожного куточка нашої Вітчизни. Недарма кажуть: «Без верби й калини нема України».

Учениця: Люблю я край свій – Україну,
Стару, як світ, і вічно молоду.
До неї я завжди думками лину
Із глибини віків до неї йду.

Учень: Про неї ще в колисці під вербою
З дитинства чули мамині пісні,
І щебет соловейка під калиною,

І жайворонка співи голосні.

Учениця: Зацвітай, молода калино,
Серед тихого по-весіння.
Чиста хвиля до тебе плине,
Омиває твоє коріння.

Учень: Це ж тобі од вітрів ламатись,
Білим цвітом шумить над світом,
Свіжих сил від землі набратись,
Дивом кетягів пломеніти.

Учениця: Неподоланому народу,
Солов'їній моїй Україні,
Над камінням, над сиві води
Ти про щастя шуми, калино.

Ведуча: Якщо ви справжні діти України, якщо любите свій рідний край,
турбуєтесь про його майбутнє – посадіть калину!

Учениця: Посадіть калину біля школи,
Щоб на цілий білий світ
Усміхнулась щира доля.
Материнський ніжний цвіт.

Учень: Посадіть калину на городі,
Щоб розквітнула земля!
Із роси – пречиста врода,
З неба – почерк журавля.

Учениця: Посадіть калину коло хати
Щоб на всеньке, на життя,
Став би кожен ранок святом,
Дітям буде вороття.

Учень: Посадіть калину в чистім полі
Хай вона освятить час,
Рід наш дуже любить волю,
Хай же й Воля любить нас!

Учениця: А щоб цвіт її не стерся,
Не зів'яв у спориші,
Посадіть калину коло серця,
Щоб цвіла вона в душі.

Ведуча: Друзі шановні,
Матусі і тата,
Вдячні ми всім,
Хто прийшов на це свято.

Діти піднімають догори великі червоні кола (ягідки калини), формують гроно.

Ведуча: Ми – українці – велика родина,
Мова і пісня у нас солов'їна,
Квітне в садочках червона калина,
Рідна земля для нас всіх – Україна.

(хор учнів співає «Як у нас на Україні»)